

XIX. OLOMOUCKÉ HEMATOLOGICKÉ DNY

MUDr. Tomáš Papajík, CSc., prof. MUDr. Karel Indrák, DrSc.

Hematoonkologická klinika FN a LF UP, Olomouc

V prostorách Konviktu – univerzitního centra, Teoretických ústavů Lékařské fakulty Univerzity Palackého a v posluchárnách Fakultní nemocnice Olomouc se ve dnech 15.–18. 6. 2005 konaly již **XIX. Olomoucké hematologické dny** s mezinárodní účastí. Toto největší každoroční setkání českých hematologů přivedlo letos do hanácké metropole rekordní počet lékařů, vysokoškoláků laboratorního výzkumu, zdravotních sester a laborantek. Během sjezdu se zaregistrovalo 640 účastníků a přítomno bylo na 100 obchodních zástupců 32 firem zabývajících se výrobou a distribucí léků nebo zdravotnické techniky z ČR, SR, USA, Chorvatska a Polska. Uvedená čísla znamenají potvrzení trvalého trendu každoročního zvyšování zájmu o tuto odbornou akci, jež si v průběhu předchozích osmnácti ročníků dokázala upevnit pozici vysoce prestižního odborného a společenského setkání lidí, jež spojuje zájem o výzkum, diagnostiku a léčbu nemocných s poruchami krve tvorby a krevního srážení. Stále častěji a ve větší míře do Olomouce záježdějí i kolegové ze Slovenska, jejichž bohatá letošní účast potvrdila šíření dobrého jména sjezdu.

Mezinárodní charakter setkání a jeho vysokou odbornou úroveň podtrhlo kromě účasti zahraničních hostů i udělení akreditace European Council for Accreditation in Hematology (ECAH) a zařazení sjezdu mezi vybrané evropské kongresy udělující body do systému kontinuálního celoživotního vzdělávání lékařů (CME). Díky bohaté a kvalitní vědecké náplni sjezdu rozhodl ECAH poprvé o udělení až 18 CME bodů účastníkům sjezdu konaného v ČR.

XIX. OHD 2005 začaly satelitními sympozii, kde v rámci přehledných sdělení přiblížili řečníci posluchačům nové trendy v léčbě nemocných s chronickou lymfatickou leukémií, ne Hodgkinovými lymfomy, mnohotným myelomem, anémiemi a chemoterapií indukovanou neutropenií. Velký zájem mezi hematology vzbudily přednášky o mechanismu účinku a klinickém použití bortezomibu, novému léku, který inhibicí tzv. proteasomu dovede účinně destruovat buňky mnohotného myelomu a lymfomů a dosahuje nadějných výsledků v léčbě relabujících a refrakterních nemocných. Dalšími novými léky, jejichž efekt byl posluchačům podrobně demonstrován na řadě dat z klinických studií, byl darbepoetin (látko stimulující erytropoézu) a pegfilgrastim (pegylovaná forma G-CSF).

Kromě jejich účinnosti je významnou předností pro pacienta zejména frekvence aplikace těchto léků, které se podávají namísto denních nebo obdenních injekcí jen 1x za 3 týdny. V dalším bloku přednášek pak byl diskutován koncept imunoterapie a imunochemoterapie lymfoidních nádorů pomocí monoklonálních protilátek. Přehledně byla demonstrována klinická účinnost alemtuzumabu (anti-CD52) v léčbě B-chronické lymfatické leukémie (B-CLL) a rituximabu (anti-CD20) v terapii ne Hodgkinových lymfomů. Podání rituximabu v kombinaci s chemoterapií zlepšuje výrazným způsobem prognózu nemocných a vede k vyššímu počtu trvale vyléčených nemocných s agresivními lymfomy a k významnému prodloužení přežití bez návratu choroby u nemocných s indolentními lymfomy. Alemtuzumab funguje u relabujících a refrakterních nemocných s B-CLL a je velmi účinný zejména v léčbě tzv. minimální zbytkové choroby po konvenční léčbě.

Po skončení satelitních sympozií se účastníci přesunuli do reprezentativních prostor kaple Božího těla, kde byly XIX. OHD slavnostně zahájeny. Prof. MUDr. Karel Indrák, DrSc., prezident sjezdu a předseda České hematologické společnosti ČLS JEP, přivítal významné představitele české a slovenské hematologie, zástupce Fakultní nemocnice Olomouc a Lékařské fakulty UP v Olomouci. Součástí slavnostního zahájení bylo předání medailí ČLS JEP prim. MUDr. Vladimírovi Kozovi (Hematologické oddělení FN Plzeň), prof. MUDr. Janu Starému, CSc. (Klinika dětské hematologie a onkologie FN Motol) a čestného členství ČHS ČLS JEP paní Bc. Evě Bystřické za přípravu a organizaci kongresu Evropské organizace pro transplantace krevetvorných buněk (EBMT), který se letos na jaře konal v Praze. Bylo to poprvé, kdy tato společnost uspořádala kongres v tzv. postkomunistické zemi bývalé východní Evropy a podle hodnocení prezidia to bylo po organizační úrovni nejlépe připravené setkání v historii konferencí EBMT.

Další tři dny OHD se odehrávaly na TÚ LF UP, kde odborný program, čítající na 166 přednášek a 74 posterů, probíhal paralelně ve 3–5 sekcích. Čtvrtek byl věnován problematice transplantací krevetvorných buněk, anémií a myelodysplastickému syndromu, maligním lymfomům a chronickým myeloproliferacím. Právě poslední téma bylo předmětem sdělení zahraničních hostů z prestižního pracoviště

v Houstonu (TX, USA) prof. S.J. Cortése a prof. J. Prchala, kteří přednesli přehledná sdělení o diagnostice a léčbě chronické myeloidní leukémie a pravé polycytémie. Zajímavými sděleními přispěli autoři do sekce „Etické aspekty v onkologii“, kde se diskutovalo zejména o vztahu lékaře, pacienta, rodinných příslušníků a jejich spolupráci jak při léčbě nádorové choroby, tak i při jejím selhání. Večer byla na slavnostním zasedání ve Velké posluchárně TÚ LF předána Hynkova cena za nejlepší publikaci české hematologie v roce 2004. Její laureát MUDr. O. Krejčí přednesl příspěvek „Upregulation of asparagine synthetase fails to avert cell cycle arrest induced by L-asparaginase in TEL/AML1-positive leukaemic cells“, ve kterém shrnul výsledky výzkumu publikovaného v časopise Leukemia. V následující tzv. Wiedermannově přednášce, pojmenované po zakladateli moderní olomoucké hematologické školy prof. MUDr. B. Wiedermannovi, DrSc., srovnal prof. B. Labar (Záhřeb, Chorvatsko) výsledky transplantací krevetvorných buněk v zemích bývalé „západní a východní“ Evropy. I přes pochopitelné handicap minulých let jsou výsledky transplantací mezi těmito zeměmi plně srovnatelné a jejich úroveň je v bývalých „východních“ zemích velmi vysoká, i když co do počtu léčených pacientů na 10 milionů obyvatel zatím nedosahuje průměru „západní“ Evropy. Výjimkou je právě Česká republika, jejíž veškeré parametry transplantačních aktivit a výsledků jsou porovnatelné s nejvýspějšími zeměmi EU.

V pátek 17. 6. 2005 se jednání hematologických dnů rozšířilo o sekce zdravotních sester a laborantek a jednání SEKK. Zvláště vysoký byl zájem o účast v sekcích ošetřovatelství, kde zaznělo 22 přednášek ve 4 sekcích. Na lékařském fóru se rokovalo o problematice mnohotného myelomu, akutních leukémiích, transplantacích, ale i o laboratorní hematologii.

Sdělení sobotního dopoledního programu byla zaměřena na chronickou myeloidní a lymfatickou leukémii, podpůrnou péči v hematologii a informace o činnosti klinických registrů v hematologii. V poledne byl sjezd zakončen předáním ocenění mladým hematologům, zdravotním sestrám a laborantkám za nejlepší sdělení. Na závěr pozval prof. Indrák všechny účastníky sjezdu na XX. OHD 2006, které se budou konat v Olomouci 31. 5. – 3. 6. 2006.